

RESSEGUINT EL PERIPLE
VITAL D'UN CAPELLÀ
LLIURE I AGOSARAT

Xavier Garcia
Pujades

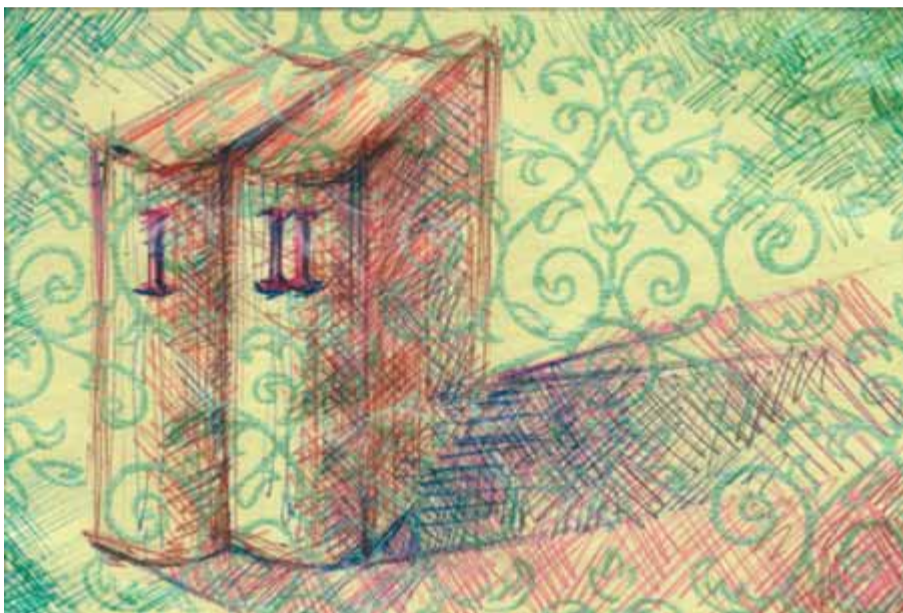
Periodista i escriptor

De set en set

Josep M.
Pasqual

Noves memòries de Mn. Dalmau

JOAN OLLER

Mossèn Josep Dalmau i Olivé –que va néixer a Sant Llorenç Savall (Vallès Oriental), el 1926, que sempre ha posat davant del seu nom la seva condició de sacerdot i que l'any que ve (si Nostre Senyor no hi té inconvenient) arribarà als noranta– ha publicat les seves *Segones memòries. Una lluita per sobreviure amb dignitat* (Icaria, 2014), continuació del primer volum que titulà *Un capellà rebel, un sacerdot lliure (1926-1969)*, editat a Proa el 2008, i del qual també vaig fer ressenya (El Punt, 21 de febrer del 2009). I és que el noi de cal Bonhome, com era conegut de menut al poble natal, d'arrel agrícola, va forjar de seguida, sobre la base de la bondat familiar, un caràcter agosarat i aventurer, també lliure, reflexiu i discordant amb les nombroses situacions que s'ha anat trobant en el periple vital, com continua mostrant en aquest segon volum memorialístic.

FONAMENTAT EN el “no tingueu por!” que Jesús va demanar als seus deixebles, Dalmau –que diu d'ell mateix que no és ni savi, ni tècnic, ni intel·lectual, però que se sent místic i home d'acció– s'ha posat a fons en

tots o gairebé tots els *fregats* polítics, ideològics, religiosos, obrers i socials que s'han produït des que estudiava teologia i filosofia a Barcelona i a Comillas i a Salamanca. S'hi va posar sense condicions, afrontant les conseqüències que sabia que li arribarien, que van marcar per sempre el seu destí, lligat a la fe primordial en l'evangeli de Jesús de Natzaret, com a motor bàsic de la transformació de la realitat humana, i que l'han fet conegut i estimat per milers de persones.

AQUEST SEGON VOLUM relata i detalla aquests *fregats*, posant noms, fets i circumstàncies a les moltes que va viure, motivat per “voler estar present en tot el que es movia a Catalunya, i fins i tot a Espanya, quan vivia Franco”. I en tot el temps posterior, afegim, que ja té quaranta anys, tants com els de la dictadura.

Una àrdua caminada civil i religiosa, aguantada per una gran fe

CALIA QUE AQUESTES seves memòries, que fan memòria també de tants altres, fossin escrites precisament per ell, que va estar al capdavant, sense esperar recompenses, de tantes iniciatives que han donat els seus fruits: des de les inicials, del seu temps de rector i vicari, a Sabadell, Vilanova i Gellifà, on va formar joves i adults en la fe i el compromís temporal, on va acollir perseguits polítics i desemparats socials i on ell mateix va començar a ser perseguit, sovint amb risc de la pròpia vida, fins a les darreres iniciatives, dels anys vuitanta i noranta, vinculades a la independència de Catalunya i al sentiment ecologista de defensa de la mare terra, ideals que va concretar, sempre en equip, amb la Convenció per la Independència Nacional i amb la creació, a Gellifà, del santuari de la Mare de Déu de l'Ecologia, on s'han fet trobades anuals els darrers 25 anys.

ENTREMIG, CLASSES als treballadors de la Maquinista, homes i dones cristians avançats del moment, amb la JOC i l'HOAC, creant els primers nuclis de les anomenades comissions obreres, abans que el PSUC se les fes seves amb majúscules. No anava en barca com els dotze, però es féu un tip de vespa i de 4 CV, a la cerca de més apòstols. I ho feia de tal manera, en aquella Espanya nacionalcatòlica, que les jerarquies eclesiàstiques i políticomilitars van denunciar-lo al Sant Ofici (Vaticà) i al TOP (Tribunal d'Ordre Públic), tots dos temibles.

AL SEU TORN, HAVIA DENUNCIAT tortures als presos polítics (Pujol, a l'estudiant Joaquim Boix, etc.), havia escrit amb llibertat els seus primers llibres, denunciava el Concordat de 1953 entre el Vaticà i el règim de Franco, signava documents per infidelitat de l'Estat als principis del Vaticà II (1958-1963), escrivia articles de batalla a les revistes *El Ciervo* i *Serra d'Or*, i *Cuadernos para el Diálogo*, de Madrid, amb tota la tropa d'antifranquistes i cristians socialitzants, com els germans Gomis, González Casanova, Ruiz Jiménez i Pedro Altares, i els seus més pròxims Jaume Rodri, Jordi Llimona, Joan Leita i Ricard Lobo, amb qui formà un quintet explosiu per Catalunya i l'Església.

I LA CAMPANYA Volem Bisbes Catalans, la no-violència activa, les vagues de fam de Xirinacs, el suport a l'Assemblea de Catalunya, al seu admirat Josep Pallach, al retorn de Tarradellas com a president i, en fi, la mediació que féu, entre Pallach i Reventós, per a un i únic Partit Socialista de Catalunya. Una àrdua caminada civil i religiosa, aguantada per una gran fe.

‘Complerta’

El referent més estès de l'expressió “la nació completa” el tenim en el poeta Pere Quart (nom de guerra del sabadellenc Joan Oliver). De l'estrofa final del poema *Corrandes de l'exili*, els dos versos que tanquen fan: “I una pàtria tan petita / que la somio completa.” Com veiem, Pere Quart no usa textualment “nació”, sinó “pàtria”, potser per raons més estrictament literàries (mètriques) o potser per raons més estrictament ideològiques (semàntiques). O potser per influència del poeta farnesenc Salvador Espriu, que tanca el poema *Assaig de càntic en el temple* amb els versos: “i estimo a més amb un / desesperat dolor / aquesta meva pobra, / bruta, trista, dissortada pàtria”. De fet, quan posteriorment Pere Quart replica el poema d'Espriu amb el poema *Assaig de plagi a la taverna*, tanca amb aquests versos: “i estimo a més amb un / irrevocable amor / aquesta meva –i nostra– / bastant neta, envejada, bonica pàtria”.

Deixant de banda que “pàtria” i “nació” són dues paraules diferents i, en conseqüència, no tenen el mateix significat exacte, és cert que funcionen com a sinònims en alguns casos. Per això, a mi em sembla que el referent més estès de l'expressió “la nació completa” és aquesta “pàtria” que Pere Quart “somia completa”. Després, va venir el cantautor gironí Lluís Llach, que, havent musicat el poema *Corrandes de l'exili* i havent-lo cantat a bastament, ha aconseguit mantenir viu el fil roig de la metàfora (la pàtria nació completa són els Països Catalans, un concepte en perill d'extinció en l'imaginari col·lectiu modern). I encara després de Llach hem tingut la sort de disposar de la veu poderosa de la palafrugellenca Sílvia Pérez Cruz, que ha versionat el poema cançó de Pere Quart-Llach i ha afegit un granet de sorra al manteniment de la maniobra.

Al primer polític que li vaig sentir esmentar l'expressió “la nació completa” en un acte institucional va ser al cambrienc Josep Lluís Carod-Rovira, l'any 1994 a la Universitat Catalana d'Estiu. I a l'últim, abans d'ahir, també a l'UCE, al poblata Germà Gordó, conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Concretament va dir: “la nació complerta”. La intenció és el que compta.

EN
SÍSIF

Jordi
Soler

